

LEGE
pentru modificarea articolului 85¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 85¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193 – 203, art. 415) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este obligată să creeze și să mențină stocuri de gaze naturale pentru a asigura acoperirea a cel puțin 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali din regiunea transnistreană în care activează operatorii de sistem nelicențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici. La determinarea consumului mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali, se va considera exclusiv consumul de gaze naturale înregistrat pentru acoperirea necesităților proprii ale consumatorilor din regiunea transnistreană, fără a include consumul destinat producerii energiei electrice livrate în afara regiunii.”;

2. Alineatul (6) se completează la sfârșit cu un enunț cu următorul cuprins:

„Stocurile de gaze naturale se creează gradual, în conformitate cu calendarul stabilit în hotărârea Agenției menționată în prezentul aliniat.”;

3. La **alineatul (7)**, textul „art. 108³ alin. (1), (2), (4) și (6)” se substituie cu textul „art. 108³ alin. (1), (2) și (4)”;

4. Se completează cu alineatele (7¹) și (7²) cu următorul cuprins:

„(7¹) Gazele naturale stocate în contextul executării obligației de stocare se utilizează de către entitatea de aprovizionare cu gaze naturale începând cu 1 noiembrie, cu considerarea necesității asigurării continuității livrării gazelor naturale consumatorilor protejați pe perioada rece a anului.

(7²) În perioada 1 noiembrie – 31 martie, cantitatea maximă de gaze naturale ce face obiectul obligației de stocare care poate fi utilizată lunar, corespunde cu cantitatea de gaze naturale stocată în prima zi a fiecărei luni, împărțită la numărul de luni rămase până la data de 1 aprilie. Utilizarea de către entitatea de aprovizionare cu gaze naturale, în această perioadă, a unei cantități de gaze naturale ce face obiectul obligației de stocare, care depășește limita lunară stabilită prin prezentul aliniat, poate fi permisă doar în cazuri justificate ce ar preveni o situație excepțională în sectorul gazelor naturale, după aprobarea Agenției și organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii.”;

5. Alineatul (8) se completează la sfârșit cu un enunț cu următorul cuprins:

„În perioada decembrie – aprilie, lunar, până la data de 10 a fiecărei luni, entitatea de aprovizionare cu gaze naturale prezintă organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și Agenției informații cu privire la cantitatea de gaze naturale stocată rămasă disponibilă la sfârșitul fiecărei luni precedente.”.

Art. II. - (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Prin derogare de la art. 85¹ alin. (6) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, Agenția stabilește și aprobă în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, în baza informației prezentate de entitatea de aprovizionare cu gaze naturale desemnată de Agenție, cantitatea totală de gaze naturale care urmează să fie stocată pentru perioada rece a anului 2026-2027 și calendarul privind crearea graduală a acestor stocuri de gaze naturale până la 1 noiembrie.

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea art. 85¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale

1. Denumirea autorului responsabil de elaborarea proiectului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege pentru modificarea art. 85¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (în continuare – Proiect) a fost elaborat de către Ministerul Energiei.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul de lege este elaborat întru diminuarea riscurilor privind securitatea aprovizionării cu gaze naturale a Republicii Moldova, inclusiv a regiunii transnistrene.

Republica Moldova a transpus Regulamentul (UE) nr. 2022/1032 în ceea ce privește înmagazinarea gazelor naturale prin modificările efectuate la Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale prin Legea nr. 429/2023 pentru modificarea unor acte normative.

Prin modificările efectuate la Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale prin Legea nr. 152/2025 pentru modificarea unor acte normative (securitatea aprovizionării cu gaze naturale și alte aspecte ce țin de sectorul gazelor naturale), dispozițiile referitoare la obligația de stocare de 15% au fost extinse pe o perioadă nedeterminată și distribuite între furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale prin mecanisme bazate pe piață (conform cotei de piață a acestora). Totodată, prin modificările efectuate la Legea 108/2016 a fost stabilită în premieră obligația de stocare a gazelor naturale către entitatea responsabilă de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene.

În scopul creșterii securității aprovizionării cu gaze naturale a țării, inclusiv a regiunii transnistrene, precum și ținând cont de incertitudinea actuală privind asigurarea continuă a livrărilor de gaze naturale către regiunea transnistreană, prin proiectul respectiv se propune stabilirea obligației de stocare a gazelor naturale către entitatea responsabilă de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene, în conformitate cu nivelul stabilit de către Regulamentul (UE) nr. 2022/1032 în ceea ce privește înmagazinarea gazelor naturale.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Republica Moldova este totalmente dependentă de importul gazelor naturale. Circa 72% din sursele de energie primară sunt importate în Republica Moldova, iar aprovizionarea cu gaze naturale a țării până în anul 2022 a depins în mod tradițional de importurile din sursa principală – SAP „Gazprom”. Gazele naturale importate din Federația Rusă se livrau în Republica Moldova prin sistemul de transport al gazelor naturale din Ucraina prin punctele de interconectare (PI) Grebeniki și PI Alexeevca.

În perioada octombrie 2022-2023 livrările de gaze naturale de la SAP „Gazprom” către SA „Moldovagaz” au constituit doar 5,7 mil. m³/zi, ceea ce reprezintă o reducere cu aproximativ 50% comparativ cu volumele de gaze naturale contractate pentru perioada sezonului de încălzire. Începând cu luna decembrie 2022, întreg volumul de gaze naturale de 5,7 mil. m³/zi livrat către Republica Moldova de SAP „Gazprom” a fost alocat pentru acoperirea necesarului consumului de gaze naturale al consumatorilor de pe malul stâng al Nistrului și pentru producerea energiei electrice de către Centrala Termoelectrică de la Cuciurgan (MGRES) pentru consumatorii ambelor maluri ale Nistrului.

Începând cu decembrie 2022, a avut loc diversificarea surselor de achiziție a gazelor naturale pentru malul drept al Nistrului. Astfel, asigurarea cu gaze naturale a consumatorilor Republicii Moldova (fără unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului) se realizează din volumele importate din țările europene.

Sistemul de gaze naturale din Republica Moldova este divizat între malul drept al râului Nistru și regiunea transnistreană, aceasta nefiind controlată de autoritățile constituționale ale țării unde este amplasată cea mai mare centrală termoelectrică consumatoare de gaze naturale – MGRES, care până în anul 2024 inclusiv,

furniza circa până la 80% din energia electrică anuală utilizată pe malul drept al Nistrului. După ce SAP „Gazprom” a sistat livrările de gaze către regiunea transnistreană a Republicii Moldova la 1 ianuarie 2025, MGRES nu mai produce energie electrică pentru malul drept al Nistrului. Astfel, Republica Moldova și-a diversificat sursele de aprovizionare cu energie electrică prin creșterea importurilor din zona ENTSO-E, în principal din România.

În mai 2025, SA „Energocom” a fost desemnată de ANRE pentru o perioadă de 3 ani ca furnizor de ultimă opțiune și furnizor de serviciu public de gaze, în baza unei proceduri competitive, transparente și nediscriminatorii. Decizia ANRE în acest sens a intrat în vigoare în septembrie 2025. Urmare a neîndeplinirii în termen a procesului de separare a proprietarilor rețelelor de transport al gazelor naturale, în conformitate cu condițiile stipulate la art. 28 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, începând cu 1 septembrie 2025, licența SA „Moldovagaz” pentru activitățile de furnizare a gazelor naturale, inclusiv obligațiile de serviciu public impuse, au fost retrase, iar consumatorii acestora au fost preluați de SA „Energocom”.

Republica Moldova practic nu dispune de capacități de producere a gazelor naturale, fiind dependentă de importul de resurse energetice, iar lipsa capacității de stocare în țară a gazelor naturale are ca rezultat o dependență completă de fluxurile neîntrerupte de gaze naturale prin sistemul de transport al Republicii Moldova, pentru a asigura securitatea energetică și a satisface cererea curentă. Astfel, Republica Moldova nu dispune de instalații de stocare subterană, însă țara noastră are în vecinătate state cu o capacitate substanțială de stocare a gazelor (statele părți ale Comunității Energetice și din Statele Membre ale Uniunii Europene), în care furnizorii, traderii de gaze naturale pot stoca gaze naturale pentru a se evita eventuale penurii de gaze naturale, precum și pentru a se gestiona problema fluctuațiilor prețurilor la gaze naturale.

Spre exemplu, Ucraina are cea mai mare capacitate de stocare a gazelor naturale din Europa, cu un volum de lucru agregat de 31 mlrd. m³ și o rată zilnică de extracție de până la 133 mil. m³/zi, ceea ce corespunde unei cereri de vârf de peste 15 ori mai mare decât piața de gaze naturale din Republica Moldova. Punctele de interconectare existente între Ucraina și Republica Moldova (Alexeevka, Ananiev, Grebeniki și Căușeni) pot fi utilizate pentru a transporta gazele naturale stocate în instalațiile de stocare subterană ucrainene către sistemul de transport din Republica Moldova. Pe de altă parte, și România are o capacitate semnificativă de stocare a gazelor naturale, cu un volum de lucru agregat de 3 mlrd. m³ și o rată zilnică de extracție de până la 30 mil. m³/zi. Gazele naturale stocate în România pot fi transportate în sistemul de transport al Republicii Moldova prin conducta Iași–Ungheni–Chișinău și/sau prin conducta transbalcanică în regim revers.

Consumul de gaze naturale în Republica Moldova este caracterizat de o sezonabilitate semnificativă, consumul de gaze în perioada sezonului de încălzire (octombrie-aprilie) fiind de câteva ori mai mare față de cel din perioada de vară (mai – septembrie), aproximativ 85% din consumul de gaze naturale fiind înregistrat în perioada sezonului de încălzire.

În perioadele de tranziție toamnă-primăvară, cererea de gaze naturale poate crește brusc sau poate scădea în mod imprevizibil, din cauza dependenței mari de temperatura aerului exterior, ceea ce duce la fluctuații bruște ale consumului pe parcursul lunii.

Prin urmare, mecanismul oportun de echilibrare a consumului de gaze pentru furnizorii de gaze naturale îl constituie dispunerea de cantități de gaze naturale înmagazinate în instalații de stocare din regiune, care ar permite acoperirea vârfurilor de consum prin prelevarea volumelor necesare zilnic.

În contextul instabilității geopolitice în regiune, inclusiv tensiunile din Orientul Mijlociu, conflictul din Ucraina și restricțiile asupra exporturilor de gaze naturale rusești ce contribuie la o volatilitate ridicată a pieței, strategia de achiziție și gestionare a stocurilor furnizorilor de gaze naturale devine crucială pentru atenuarea impactului creșterilor de preț.

Republica Moldova a transpus Regulamentul (UE) nr. 2022/1032 în ceea ce privește înmagazinarea gazelor prin modificările efectuate la Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale prin Legea nr. 429/2023 pentru modificarea unor acte normative.

Conform modificărilor efectuate la Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale prin Legea nr. 152/2025 pentru modificarea unor acte normative (securitatea aprovizionării cu gaze naturale și alte aspecte ce țin de sectorul gazelor naturale), dispozițiile referitoare la obligația de stocare de 15% au fost extinse pe o perioadă nedeterminată și distribuite între furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor prin mecanisme bazate pe piață (conform cotei de piață a acestora). Gazele naturale stocate în contextul executării obligației de stocare se

utilizează de către furnizorii de gaze naturale obligați începând cu 1 noiembrie, iar furnizorii de gaze naturale obligați urmează să țină cont de necesitatea asigurării continuității livrării gazelor naturale consumatorilor protejați pe parcursul perioadei rece a anului.

În Republica Moldova (malul drept al Nistrului) se aplică două tipuri de obligații de stocare a gazelor naturale: stocuri de securitate (care pot fi utilizate doar în situații de urgență în sectorul gazelor naturale și sunt impuse unui singur furnizor) și stocuri comerciale (constituite în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 2022/1032 în ceea ce privește înmagazinarea gazelor, obligația de stocare respectivă începând cu anul 2025 se aplică tuturor furnizorilor de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale, în funcție de cota lor de piață).

Gazele naturale care fac obiectul stocurilor de securitate pot fi utilizate, total sau parțial, în baza deciziei CSE, în cazul constatării unei situații de urgență în sectorul gazelor naturale.

În anul 2025, prin Hotărârea Guvernului nr. 302/2025 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 668/2022, cantitatea de gaze naturale stocată în calitate de stocuri de securitate s-a stabilit la nivelul de 50 mil. m³. Astfel, SA „Energocom” a procurat, până la 1 octombrie 2025, 2,9 mil. m³ de gaze naturale, pentru a asigura nivelul stocurilor de securitate stabilit și pentru a respecta prevederile legale.

În temeiul art. 108² și 108³ din Legea nr. 108/2016, prin Hotărârea ANRE nr. 426/2025 a fost aprobată cantitatea totală de gaze naturale care urma să fie stocată până la 1 noiembrie 2025, în mărime de 145,37 mil. m³, precum și lista furnizorilor de gaze naturale obligați să instituie stocuri de gaze naturale și cantitățile de gaze naturale care fac obiectul obligației de stocare.

Sistarea începând cu 1 ianuarie 2025 a furnizării gazelor naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova de către SAP „Gazprom” în baza contractului existent privind furnizarea gazelor naturale încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom” a generat o situație critică în regiunea transnistreană, precum și riscuri majore pentru asigurarea stabilității sectorului electroenergetic pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

În contextul situației critice din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, au fost examinate și propuse de către părți mai multe scenarii de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene. Datorită intervenției CSE și suportului Uniunii Europene, au fost diminuate riscurile apariției unei crize umanitare în această regiune.

La data de 27 ianuarie 2025, UE a anunțat despre oferirea unui pachet de asistență de urgență în valoare de 30 milioane EUR¹ (conform pct. 1.2 din Dispoziția CSE nr. 6 din 31 ianuarie 2025: 20 milioane euro pentru achiziția gazelor naturale în calitate de ajutor umanitar destinat regiunii transnistrene a Republicii Moldova și 10 milioane euro pentru achiziția energiei electrice pentru necesitățile malului drept al râului Nistru), ca un prim pas pentru a sprijini Republica Moldova în soluționarea crizei energetice provocate de SAP „Gazprom”. Prin acest pachet, UE a finanțat achiziționarea și transportul de gaze naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova, pentru a contribui la restabilirea alimentării cu energie electrică și termică a celor peste 350 000 de locuitori ai regiunii până la 10 februarie 2025.

La data de 4 februarie 2025, Comisia Europeană și Republica Moldova au convenit asupra unei strategii pe doi ani pentru independența și reziliența energetică a Republicii Moldova. Strategia are un dublu obiectiv: detașarea Republicii Moldova de nesiguranța aprovizionării cu gaze naturale din Federația Rusă și integrarea deplină a acesteia pe piața energetică a Uniunii Europene.

În cadrul acestei strategii, suportul financiar pentru Republica Moldova se estima a fi de până la 250 milioane Euro pentru anul 2025, cu condiția realizării anumitor măsuri de aliniere la standardele energetice ale UE, consolidarea infrastructurii și promovarea securității energetice, a eficienței și a progresului în materie de energie verde, asumate de autoritățile Republicii Moldova prin Scrisoarea de intenție semnată de Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană la data de 4 februarie 2025².

Adițional la acest suport financiar și ca parte a aceleiași strategii, o ofertă de 60 de milioane Euro a fost pusă la dispoziția Guvernului pentru populația din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, sub rezerva anumitor condiții. Cu toate acestea, așa-numitele structuri din regiunea transnistreană a Republicii Moldova nu au răspuns la ajutorul oferit de UE, livrările de gaze naturale fiind asigurate către regiunea transnistreană prin intermediul companiei MET Gas and Energy Marketing AG, cu condiția respectării prevederilor

¹ https://enlargement.ec.europa.eu/news/eu-offers-emergency-support-tackle-energy-crisis-moldova-2025-01-27_en

² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_403

Dispoziției CSE nr. 8 din 10 februarie 2025, care stabilea că, în vederea asigurării livrării de gaze naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova ca urmare a stopării livrărilor de către SAP „Gazprom”, prin derogare de la art. 13 alin. (2) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și de la normele privind aprobarea deciziilor de către consiliu și/sau de către adunarea generală a acționarilor, SA „Moldovagaz” poate încheia contracte de vânzare-cumpărare a gazelor naturale pentru a fi livrate către SRL „Tiraspoltransgaz”, cu condiția recepționării plăților în avans pentru gazele naturale și serviciile de transport.

Începând cu luna februarie 2025, livrarea gazelor naturale către regiunea transnistreană este asigurată prin intermediul contractelor-cadru încheiate de către SA „Moldovagaz” cu compania MET Gas and Energy Marketing AG.

Întru identificarea unui mecanism de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene a Republicii Moldova, unde activează întreprinderi nelicențiate din sectorul energetic, prin Legea nr. 152/2025 cu privire la modificarea unor acte normative au fost efectuate modificări la Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, inclusiv prin completarea acesteia cu art. 85¹ care prevede desemnarea de către ANRE a unei entități ce va livra gaze naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova și urmează să creeze gradual și să mențină stocuri de gaze naturale pentru a asigura acoperirea a cel puțin 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor casnici și întreprinderilor și instituțiilor care prestează servicii sociale esențiale, din regiunea în care operează operatorii de sistem nelicențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici.

SA „Moldovagaz” a fost desemnată prin Hotărârea ANRE nr. 490/2025 în calitate de entitate responsabilă de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene pentru perioada 01.09.2025–31.03.2026. Totodată, prin Hotărârea ANRE nr. 502/2025, a fost aprobată cantitatea de gaze naturale în volum de 57 mil. m³ care urma a fi stocată până la 1 noiembrie 2025 de către SA „Moldovagaz”, 50 % din cantitatea aprobată de ANRE în luna septembrie și 50 % în luna octombrie.

Ținând cont de incertitudinea actuală privind asigurarea continuu a livrărilor de gaze naturale către regiunea transnistreană, întru asigurarea continuității securității aprovizionării cu gaze naturale a regiunii și diminuarea riscurilor de aprovizionare, proiectul prevede modificarea art. 85¹ în scopul asigurării monitorizării modului de utilizare a acestor stocuri pe parcursul perioadei sezonului de încălzire, precum și întru alinierea nivelului obligației de stocare a gazelor naturale impuse entității responsabile de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 2022/1032 în ceea ce privește înmagazinarea gazelor naturale.

Având în vedere situația din sectorul energetic se propune intrarea în vigoare a proiectului de lege la data adoptării.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege este elaborat întru diminuarea riscurilor privind securitatea aprovizionării cu gaze naturale a Republicii Moldova, inclusiv a regiunii transnistrene.

Scopul principal al proiectului constă în stabilirea și implementarea unor reglementări ce vor contribui la promovarea securității energetice.

Principalele prevederi ale proiectului de lege sunt:

- crearea graduală și menținerea stocurilor de gaze naturale de către entitatea responsabilă de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene pentru a asigura acoperirea a cel puțin 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali din regiunea transnistreană;
- raportarea lunară în perioada sezonului de încălzire către Ministerul Energiei și ANRE a informației privind nivelul stocurilor de gaze naturale create de către entitatea responsabilă de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene;
- utilizarea graduală în perioada 1 noiembrie – 31 martie a stocurilor de gaze naturale create de entitatea responsabilă de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene. Utilizarea în această perioadă, a unei cantități de gaze naturale ce face obiectul obligației de stocare, care depășește limita lunară stabilită, poate fi permisă doar în cazuri justificate ce ar preveni o situație excepțională în sectorul gazelor naturale, după aprobarea ANRE și Ministerul Energiei.

Prevederile proiectului urmează a intra în vigoare la momentul publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ținând cont de necesitatea aplicării imediate a măsurilor de asigurare a securității aprovizionării cu gaze naturale a regiunii transnistrene, și cele de creare a stocurilor de gaze naturale în scopul pregătirii pentru sezonul de încălzire 2026-2027.

Obiectivele urmărite: micșorarea impactului eventualelor situații excepționale în sectorul gazelor naturale asupra economiei naționale și asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale a consumatorilor finali din ambele maluri ale Nistrului.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea alternativă I: A nu face nimic.

Efecte pozitive:

Nu au fost determinate, pentru opțiunea dată.

Efecte negative/riscurile lipsei de intervenție:

- Nu vor fi diminuate riscurile privind asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale a Republicii Moldova, inclusiv a regiunii transnistrene;
- Nu vor fi create stocuri de gaze naturale pentru regiunea transnistreană la nivelul stabilit de Regulamentul (UE) nr. 2022/1032;
- Nu va fi asigurată disponibilitatea stocurilor de gaze naturale pentru regiunea transnistreană pe parcursul duratei sezonului de încălzire;
- Nu se va asigura sporirea rezilienței în cazul unei situații excepționale în aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Prin modificările efectuate la art. 85¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale ce vor conduce nemijlocit la creșterea nivelului de stocuri de gaze naturale a fi create până la 1 noiembrie de entitatea responsabilă desemnată, va avea un impact pozitiv asupra asigurării continuității livrării gazelor naturale către consumatorii finali, inclusiv către sectorul public din regiunea transnistreană pe perioada rece a anului.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Aprobarea proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare de la bugetul de stat.

SA „Moldovagaz” a fost desemnată prin Hotărârea ANRE nr. 490/2025 în calitate de entitate responsabilă de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene pentru perioada 01.09.2025–31.03.2026. Totodată, prin Hotărârea ANRE nr. 502/2025, a fost aprobată cantitatea de gaze naturale în volum de 57 mil. m³ care urma a fi stocată până la 1 noiembrie 2025 de către SA „Moldovagaz”.

Obligația de stocare calculată în anul precedent în volum de 57 mil. m³, conform prevederilor în vigoare a art. 85¹ alin. (5) din Legea nr. 108/2016 reprezintă 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al **consumatorilor casnici, precum și al întreprinderilor și instituțiilor care prestează servicii sociale esențiale din regiunea transnistreană**, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici.

Prin intervenția propusă, urmează să se modifice obligația de stocare din punct de vedere cantitativ, având în vedere că stocurile de gaze naturale a fi create de entitatea responsabilă de aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene se va calcula pentru asigurarea acoperirii a cel puțin 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al **consumatorilor finali din regiunea transnistreană**, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici.

Totodată, la determinarea consumului mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali, se va considera exclusiv consumul de gaze naturale înregistrat pentru acoperirea necesităților proprii ale consumatorilor din regiunea transnistreană, fără a include consumul destinat producerii energiei electrice livrate în afara regiunii.

De menționat că, conform informațiilor disponibile, consumul anual de gaze naturale al consumatorilor casnici și al întreprinderilor și instituțiilor care prestează servicii sociale esențiale din regiunea transnistreană

reprezintă aproximativ 38% din consumul anual de gaze naturale înregistrat pentru acoperirea necesităților proprii ale consumatorilor finali din regiunea transnistreană.

Prin crearea stocurilor de gaze naturale la nivelul stabilit conform Regulamentului (UE) nr. 2022/1032 vor fi diminuate riscurile unor penurii de gaze naturale în perioada sezonului de încălzire, precum și atenuate majorărilor bruște ale prețurilor de achiziție a gazelor naturale, luând în considerare faptul că preponderent în lunile de iarnă, când consumul de gaze naturale este cel mai mare, prețurile de achiziție de obicei sunt mai ridicate.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Gazele naturale sunt principala resursă utilizată pentru producerea energiei electrice și termice - ceea ce amplifică fluctuația sezonieră a cererii la nivel de țară. Astfel, orice impact asupra securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova, inclusiv a regiunii transnistrene, în special în perioada rece a anului, ar pune o presiune asupra piețelor de energie electrică și gaze naturale și ar putea avea un impact semnificativ asupra economiei țării. Prin crearea stocurilor de gaze naturale în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 2022/1032 vor fi diminuate riscurile unor penurii de gaze naturale în perioada sezonului de încălzire.

4.4. Impactul social

Gazele naturale sunt principala resursă utilizată pentru producerea energiei electrice și termice - ceea ce amplifică fluctuația sezonieră a cererii la nivel de țară. Astfel, orice impact asupra securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova, inclusiv a regiunii transnistrene, în special în perioada rece a anului, ar pune o presiune asupra piețelor de energie electrică și gaze naturale și ar putea avea un impact semnificativ asupra economiei țării. Prin crearea stocurilor de gaze naturale în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 2022/1032 vor fi diminuate riscurile unor penurii de gaze naturale în perioada sezonului de încălzire.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Prezentul proiect de lege nu stabilește prevederi care ar putea avea impact asupra datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul de lege nu stabilește prevederi care ar putea influența în mod diferit femeile, bărbații și minoritățile de gen și nu prevede promovarea unor măsuri de discriminare.

4.5. Impactul asupra mediului

Prezentul proiect de lege nu stabilește prevederi care ar putea avea impact asupra mediului, luând în considerare faptul că Republica Moldova nu dispune de capacități de stocare a gazelor naturale, crearea și menținerea stocurilor de gaze naturale ce fac obiectul obligației de stocare urmează a fi realizată în țările vecine, din țările părți ale Comunității Energetice și/sau din statele membre ale Uniunii Europene, ce dispun de instalații de stocare a gazelor naturale.

Alte impacturi și informații relevante nu au fost identificate și analizate.

5. Compatibilitatea actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de lege respectă prevederile legislației naționale și nu intră în contradicție cu prevederile legislației UE.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prin prezentul proiect nu sunt prevăzute măsuri noi întru implementarea actelor legislative ale UE.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Ministerul Energiei a plasat anunțul privind inițierea elaborării proiectului de lege pentru modificarea art. 85¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale pe pagina web: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16209.

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul urmează a fi supus consultărilor publice prin plasarea acestuia pe pagina web: particip.gov.md, la rubrica Consultare publică/avizare/expertizare și transmiterea spre avizare către părțile interesate.

Nota de fundamentare și proiectul de lege pentru modificarea art. 85¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale urmează a fi expediate spre consultare și avizare, în adresa Ministerului Finanțelor, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, Biroului Politici de Reintegrare, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Serviciului de Informații și Securitate, Consiliului Concurenței, Agenției Proprietății Publice, ANRE, SRL „Vestmoldtransgaz”, SA „Moldovagaz”, titularilor de licențe pentru furnizarea gazelor naturale, AO „Asociația Furnizorilor de Gaze Naturale din Republica Moldova”, și alte părți interesate.

Toate obiecțiile și propunerile expediate de către părțile interesate vor fi examinate și luate în considerare la îmbunătățirea proiectului de lege.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei anticorupție și expertizei juridice potrivit art. 36 și art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea proiectului nu atrage după sine necesitatea modificării sau abrogării de acte normative în sensul aducerii acestora în concordanță cu reglementările acestuia.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor propuse prin proiectul de lege ar urma să fie asigurată de către entitatea desemnată de ANRE pentru aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați.

Totodată, ANRE urmează să stabilească și să aprobe în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, în baza informației prezentate de entitatea de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene desemnată de ANRE, cantitatea totală de gaze naturale care urmează să fie stocată pentru perioada rece a anului 2026-2027 și calendarul privind crearea graduală a acestor stocuri de gaze naturale până la 1 noiembrie.

Secretar general al ministerului

/semnat electronic/

Andrei GRÎȚCO

Tabel comparativ

la proiectul de lege pentru modificarea art. 85¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale

Nr.	Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
1.	(1) Aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați se realizează de către entitatea desemnată de Agenție în conformitate cu art. 7 alin. (1) lit. f³) (în continuare – <i>entitate de aprovizionare cu gaze naturale</i>). (2) Prin derogare de la prevederile art. 39 alin. (5), operatorul sistemului de transport licențiat în Republica Moldova încheie cu entitatea de aprovizionare cu gaze naturale contractul de prestare a serviciului de transport pentru a asigura livrarea gazelor destinate regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați, în termenele stabilite în hotărârea Agenției privind desemnarea entității de aprovizionare cu gaze naturale. Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este obligată să achite în termen plățile aferente prestării serviciului de transport și să depună garanțiile financiare aferente. (3) Prin derogare de la prevederile art. 92 alin. (3¹), entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este obligată să își asume responsabilitatea financiară pentru dezechilibrele create în legătură cu aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați și să încheie cu operatorul sistemului de transport contractul de echilibrare, în termenele stabilite în hotărârea Agenției privind desemnarea entității de aprovizionare cu gaze naturale. Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este obligată să	<i>Se propun următoarele modificări:</i> 1. Alineatul (5) va avea următorul cuprins: „Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este obligată să creeze și să mențină stocuri de gaze naturale pentru a asigura acoperirea a cel puțin 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali din regiunea transnistreană în care activează operatorii de sistem nelicențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici. La determinarea consumului mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali, se va considera exclusiv consumul de gaze naturale înregistrat pentru acoperirea necesităților proprii ale consumatorilor din regiunea transnistreană, fără a include consumul destinat producerii energiei electrice livrate în afara regiunii.”; 2. Alineatul (6) se completează la sfârșit cu un enunț cu următorul cuprins: „Stocurile de gaze naturale se creează gradual, în conformitate cu calendarul stabilit în hotărârea Agenției menționată în prezentul	(1) Aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați se realizează de către entitatea desemnată de Agenție în conformitate cu art. 7 alin. (1) lit. f³) (în continuare – <i>entitate de aprovizionare cu gaze naturale</i>). (2) Prin derogare de la prevederile art. 39 alin. (5), operatorul sistemului de transport licențiat în Republica Moldova încheie cu entitatea de aprovizionare cu gaze naturale contractul de prestare a serviciului de transport pentru a asigura livrarea gazelor destinate regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați, în termenele stabilite în hotărârea Agenției privind desemnarea entității de aprovizionare cu gaze naturale. Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este obligată să achite în termen plățile aferente prestării serviciului de transport și să depună garanțiile financiare aferente. (3) Prin derogare de la prevederile art. 92 alin. (3¹), entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este obligată să își asume responsabilitatea financiară pentru dezechilibrele create în legătură cu aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați și să încheie cu operatorul sistemului de

achite în termen plățile pentru dezechilibrele create, precum și să depună garanțiile financiare aferente. (4) Prin derogare de la prevederile art. 92 alin. (2), entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este în drept să participe pe piața gazelor naturale în vederea achiziționării de gaze naturale destinate aprovizionării cu gaze naturale a regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați, inclusiv prin intermediul unei platforme de tranzacționare. Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este în drept să procure gaze naturale doar în scopul aprovizionării regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați. (5) Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este obligată să creeze și să mențină stocuri de gaze naturale pentru a asigura acoperirea a cel puțin 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor casnici, precum și al întreprinderilor și instituțiilor care prestează servicii sociale esențiale din regiunea transnistreană în care activează operatorii de sistem nelicențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici. Stocurile de gaze naturale se creează gradual, în conformitate cu calendarul stabilit în hotărârea Agenției privind desemnarea entității de aprovizionare cu gaze naturale. (6) Cantitatea anuală de gaze naturale ce urmează a fi stocată de entitatea de aprovizionare cu gaze naturale se stabilește anual de Agenție, până la data de 30 aprilie a anului curent, în baza informației prezentate de entitatea respectivă cel târziu până la data de 1 aprilie. (7) În legătură cu realizarea obligației prevăzute la alin. (5), entitatea de aprovizionare cu gaze naturale urmează să delege executarea obligației de stocare către unul dintre traderi și/sau furnizorii de gaze naturale licențiați în Republica	aliniat.”; 3. La alineatul (7), textul „art. 108³ alin. (1), (2), (4) și (6)” se substituie cu textul „art. 108³ alin. (1), (2) și (4)”; 4. Se completează cu alineatele (7¹) și (7²) cu următorul cuprins: „(7¹) Gazele naturale stocate în contextul executării obligației de stocare se utilizează de către entitatea de aprovizionare cu gaze naturale începând cu 1 noiembrie, cu considerarea necesității asigurării continuității livrării gazelor naturale consumatorilor protejați pe perioada rece a anului. (7²) În perioada 1 noiembrie – 31 martie, cantitatea maximă de gaze naturale ce face obiectul obligației de stocare care poate fi utilizată lunar, corespunde cu cantitatea de gaze naturale stocată în prima zi a fiecărei luni, împărțită la numărul de luni rămase până la data de 1 aprilie. Utilizarea de către entitatea de aprovizionare cu gaze naturale, în această perioadă, a unei cantități de gaze naturale ce face obiectul obligației de stocare, care depășește limita lunară stabilită prin prezentul aliniat, poate fi permisă doar în cazuri justificate ce ar preveni o situație excepțională în sectorul gazelor naturale, după aprobarea Agenției și organului central de specialitate al administrației publice în domeniul	transport contractul de echilibrare, în termenele stabilite în hotărârea Agenției privind desemnarea entității de aprovizionare cu gaze naturale. Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este obligată să achite în termen plățile pentru dezechilibrele create, precum și să depună garanțiile financiare aferente. (4) Prin derogare de la prevederile art. 92 alin. (2), entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este în drept să participe pe piața gazelor naturale în vederea achiziționării de gaze naturale destinate aprovizionării cu gaze naturale a regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați, inclusiv prin intermediul unei platforme de tranzacționare. Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este în drept să procure gaze naturale doar în scopul aprovizionării regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați. (5) Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este obligată să creeze și să mențină stocuri de gaze naturale pentru a asigura acoperirea a cel puțin 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali din regiunea transnistreană în care activează operatorii de sistem nelicențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici. La determinarea consumului mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali, se va considera exclusiv consumul de gaze naturale înregistrat pentru acoperirea necesităților proprii ale consumatorilor din regiunea transnistreană, fără a include consumul destinat producerii energiei electrice livrate în afara regiunii.
---	--	--

Moldova. Delegarea obligației de stocare nu exonerează entitatea de aprovizionare cu gaze naturale de răspundere pentru neexecutarea, executarea necorespunzătoare sau executarea cu întârziere a obligației de stocare, precum și a obligațiilor aferente stabilite în prezentul articol. Crearea și menținerea stocurilor de gaze naturale se realizează cu respectarea prevederilor art. 108³ alin. (1), (2), (4) și (6). (8) Agenția monitorizează activitatea entității de aprovizionare cu gaze naturale și aplică în raport cu aceasta prevederile art. 11 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică. Anual, până la data de 15 noiembrie, entitatea de aprovizionare cu gaze naturale prezintă Agenției și organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei informații cu privire la cantitatea de gaze naturale stocate, statele în care sunt create și menținute stocurile de gaze naturale, dacă acestea sunt create și menținute direct sau prin intermediul altor furnizori sau traderi de gaze naturale, precum și informații referitoare la ruta pe care urmează să fie livrate gazele naturale la hotarele Republicii Moldova, cu prezentarea acordurilor încheiate în vederea rezervării capacității în rețelele relevante de transport al gazelor naturale. (9) Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este obligată să prezinte Agenției alte informații și documente solicitate de aceasta în legătură cu monitorizarea modului în care entitatea respectivă își îndeplinește obligațiile aferente creării stocurilor de gaze naturale. (10) La constatarea de către Agenție a faptului că entitatea de aprovizionare cu gaze naturale nu a executat, a executat necorespunzător sau a executat cu întârziere obligația de stocare, inclusiv a faptului că nu au fost rezervate capacitățile	energeticii.”; 5. Alineatul (8) se completează la sfârșit cu un enunț cu următorul cuprins: „În perioada decembrie – aprilie, lunar, până la data de 10 a fiecărei luni, entitatea de aprovizionare cu gaze naturale prezintă organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și Agenției informații cu privire la cantitatea de gaze naturale stocată rămasă disponibilă la sfârșitul fiecărei luni precedente.”.	(6) Cantitatea anuală de gaze naturale ce urmează a fi stocată de entitatea de aprovizionare cu gaze naturale se stabilește anual de Agenție, până la data de 30 aprilie a anului curent, în baza informației prezentate de entitatea respectivă cel târziu până la data de 1 aprilie. Stocurile de gaze naturale se creează gradual, în conformitate cu calendarul stabilit în hotărârea Agenției menționată în prezentul alineat. (7) În legătură cu realizarea obligației prevăzute la alin. (5), entitatea de aprovizionare cu gaze naturale urmează să delege executarea obligației de stocare către unul dintre traderi și/sau furnizorii de gaze naturale licențiați în Republica Moldova. Delegarea obligației de stocare nu exonerează entitatea de aprovizionare cu gaze naturale de răspundere pentru neexecutarea, executarea necorespunzătoare sau executarea cu întârziere a obligației de stocare, precum și a obligațiilor aferente stabilite în prezentul articol. Crearea și menținerea stocurilor de gaze naturale se realizează cu respectarea prevederilor art. 108³ alin. (1), (2) și (4). (7¹) Gazele naturale stocate în contextul executării obligației de stocare se utilizează de către entitatea de aprovizionare cu gaze naturale începând cu 1 noiembrie, cu considerarea necesității asigurării continuității livrării gazelor naturale consumatorilor protejați pe perioada rece a anului. (7²) În perioada 1 noiembrie – 31 martie, cantitatea maximă de gaze naturale ce face obiectul obligației de stocare care poate fi utilizată lunar, corespunde cu cantitatea de gaze naturale stocată în prima zi a fiecărei luni, împărțită la numărul de luni
--	---	--

	necesare în rețelele de transport al gazelor naturale pentru a asigura livrarea la hotarele Republicii Moldova a gazelor naturale stocate, precum și în cazul în care entitatea respectivă nu prezintă repetat, la solicitare, sau refuză să prezinte informațiile și documentele prevăzute la alin. (8) și (9), aceasta aplică sancțiunile financiare prevăzute la art. 113 alin. (1²)–(1⁴) și stabilește un termen pentru executarea obligației de stocare de către entitatea de aprovizionare cu gaze naturale. (11) Achitarea sancțiunii financiare aplicate de Agenție conform alin. (10) nu exonerează entitatea de aprovizionare cu gaze naturale de necesitatea realizării obligației de stocare în termenele stabilite de Agenție. (12) Agenția revocă statutul de entitate de aprovizionare cu gaze naturale la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei.		rămase până la data de 1 aprilie. Utilizarea de către entitatea de aprovizionare cu gaze naturale, în această perioadă, a unei cantități de gaze naturale ce face obiectul obligației de stocare, care depășește limita lunară stabilită prin prezentul aliniat, poate fi permisă doar în cazuri justificate ce ar preveni o situație excepțională în sectorul gazelor naturale, după aprobarea Agenției și organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei.(8) Agenția monitorizează activitatea entității de aprovizionare cu gaze naturale și aplică în raport cu aceasta prevederile art. 11 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică. Anual, până la data de 15 noiembrie, entitatea de aprovizionare cu gaze naturale prezintă Agenției și organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei informații cu privire la cantitatea de gaze naturale stocate, statele în care sunt create și menținute stocurile de gaze naturale, dacă acestea sunt create și menținute direct sau prin intermediul altor furnizori sau traderi de gaze naturale, precum și informații referitoare la ruta pe care urmează să fie livrate gazele naturale la hotarele Republicii Moldova, cu prezentarea acordurilor încheiate în vederea rezervării capacității în rețelele relevante de transport al gazelor naturale. În perioada decembrie – aprilie, lunar, până la data de 10 a fiecărei luni, entitatea de aprovizionare cu gaze naturale prezintă organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și Agenției informații cu privire la cantitatea de gaze naturale stocate rămasă disponibilă la sfârșitul fiecărei luni precedente.(9) Entitatea de
--	---	--	---

			aprovizionare cu gaze naturale este obligată să prezinte Agenției alte informații și documente solicitate de aceasta în legătură cu monitorizarea modului în care entitatea respectivă își îndeplinește obligațiile aferente creării stocurilor de gaze naturale. (10) La constatarea de către Agenție a faptului că entitatea de aprovizionare cu gaze naturale nu a executat, a executat necorespunzător sau a executat cu întârziere obligația de stocare, inclusiv a faptului că nu au fost rezervate capacitățile necesare în rețelele de transport al gazelor naturale pentru a asigura livrarea la hotarele Republicii Moldova a gazelor naturale stocate, precum și în cazul în care entitatea respectivă nu prezintă repetat, la solicitare, sau refuză să prezinte informațiile și documentele prevăzute la alin. (8) și (9), aceasta aplică sancțiunile financiare prevăzute la art. 113 alin. (1²)–(1⁴) și stabilește un termen pentru executarea obligației de stocare de către entitatea de aprovizionare cu gaze naturale. (11) Achitarea sancțiunii financiare aplicate de Agenție conform alin. (10) nu exonerează entitatea de aprovizionare cu gaze naturale de necesitatea realizării obligației de stocare în termenele stabilite de Agenție. (12) Agenția revocă statutul de entitate de aprovizionare cu gaze naturale la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei.
--	--	--	--

Republica Moldova

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin 52/A, MD 2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÂRE nr. 490

din 18 august 2025

mun. Chișinău

privind desemnarea entității de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene

În conformitate cu art. 7 alin. (1) lit. f³) și art. 85¹ din Legea nr. 108 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale, art. VI alin. (4) lit. e) și alin. (7) din Legea nr. 152/2025 pentru modificarea unor acte normative (securitatea aprovizionării cu gaze naturale și alte aspecte ce țin de sectorul gazelor naturale), Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică,

CONSTATĂ:

La data de 04.07.2025, a intrat în vigoare Legea nr. 152/2025 pentru modificarea unor acte normative (securitatea aprovizionării cu gaze naturale și alte aspecte ce țin de sectorul gazelor naturale, în continuare Legea nr. 152/2025), prin care au fost operate completări la Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (în continuare Legea nr. 108/2016).

Astfel, conform art. 7 alin. (1) lit. f³) din Legea nr. 108/2016, Agenția a fost investită cu atribuția de desemnare a entității propuse de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei pentru a asigura aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați, precum și de monitorizare a activității acestora.

Totodată, art. VI alin. (4) lit. e) din Legea nr. 152/2025 a stabilit că, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a legii menționate, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică va desemna entitatea de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați, conform prevederilor art. 85¹ alin. (1) din Legea nr. 108/2016.

În acest context, prin scrisoarea nr. 07-2453 din 12.08.2025, Ministerul Energiei a propus Agenției desemnarea S.A. „Moldovagaz” în calitate de entitate care va asigura aprovizionarea regiunii transnistrene cu gaze naturale, pentru o perioadă inițială de până la 01.04.2026, motivând această propunere prin următorul raționament:

În conformitate cu art. 13 alin. (2) din Legea nr. 108/2016, coroborat cu art. VI alin. (2) din Legea nr. 249/2022 cu privire la modificarea unor acte normative, singura entitate care poate livra gaze naturale către malul stâng este S.A. „Moldovagaz”, în temeiul Contractului privind livrarea gazelor naturale încheiat anterior cu SAP „Gazprom”.

Până la data de 01.01.2025, regiunea transnistreană depindea exclusiv de importurile dintr-o singură sursă – SAP „Gazprom”, livrările efectuându-se în baza Contractului privind livrarea gazelor naturale nr. 1ГМ-07- 11 din 29.12.2006, încheiat între S.A. „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, al cărui termen de valabilitate a fost prelungit, prin Acordul adițional nr. 19 din 29.10.2021, până la 30.09.2026.

Deși acest contract rămâne în continuare în vigoare până la 30.09.2026, la data de 28.12.2024, SAP „Gazprom” a notificat S.A. „Moldovagaz” cu privire la decizia unilaterală de a sista livrarea gazelor naturale către regiunea transnistreană începând cu 01.01.2025, până la o nouă notificare privind reluarea acestora. Notificarea nu conținea o precizare expresă referitor la intenția ulterioară a furnizorului rus de a relua livrările sau de a rezoluționa Contractul nr. 1ГМ-07- 11 din 29.12.2006.

Chiar și în aceste condiții, S.A. „Moldovagaz” a rămas unica entitate care a asigurat, până în prezent, livrarea în regiunea transnistreană a gazelor naturale achiziționate atât de la SAP „Gazprom” (până la 31.12.2024), cât și de la alți furnizori/traderi (începând cu 01.01.2025), în baza relațiilor contractuale cu S.R.L. „Tiraspoltransgaz”.

De menționat că, prin scrisoarea nr. 04-78-8401 din 06.08.2025 adresată Ministerului Energiei, Biroul politici de reintegrare și-a exprimat opinia instituțională privind necesitatea evitării unor scenarii critice și de instabilitate, care ar putea afecta locuitorii din regiunea transnistreană, ale căror capacitate de plată este puternic influențată de situația economică precară la nivel local.

Totodată, analizând mecanismul actual de livrare a gazelor naturale în regiunea transnistreană în corelare cu desfășurarea negocierilor cu Tiraspolul pe subiecte de interes prioritar pentru Chișinău, Biroul politici de reintegrare apreciază ca fiind la moment oportună examinarea opțiunii de instituire a unei reglementări specifice și temporare privind aprovizionarea regiunii cu gaze naturale. Această reglementare ar permite continuarea livrării gazelor naturale în baza unor contracte convenite cu S.R.L. „Tiraspoltransgaz”, exclusiv pentru necesitățile de consum ale regiunii transnistrene. Perioada maximă de valabilitate a unei astfel de reglementări nu poate depăși termenul de valabilitate a Contractului privind livrarea gazelor naturale încheiat între S.A. „Moldovagaz” și SAP „Gazprom” (30.09.2026), interval de timp în care lanțul de aprovizionare cu gaze naturale al regiunii ar urma să se conformeze treptat și deplin prevederilor normative în domeniu.

De asemenea, Agenția reține că desemnarea entității responsabile de aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene în care activează operatori de sistem nelicențiați, conform art. 85¹ alin. (2), (3) și (4) din Legea nr. 108/2016, presupune aplicarea în raport cu aceasta a unor derogări de la art. 39 alin. (5), art. 92 alin. (2) alin. (3¹) din aceeași lege, care se referă la:

- încheierea cu *entitatea de aprovizionare cu gaze naturale* a contractului de prestare a serviciului de transport pentru a asigura livrarea gazelor destinate regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați, în termenele stabilite în hotărârea Agenției privind desemnarea entității de aprovizionare cu gaze naturale. Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este obligată să achite în termen plățile aferente prestării serviciului de transport și să depună garanțiile financiare aferente;

- obligația *entității de aprovizionare cu gaze naturale* să își asume responsabilitatea financiară pentru dezechilibrele create în legătură cu aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați și să încheie cu operatorul sistemului de transport contractul de echilibrare, în termenele stabilite în hotărârea Agenției privind desemnarea entității de aprovizionare cu gaze naturale. Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este obligată să achite în termen plățile pentru dezechilibrele create, precum și să depună garanțiile financiare aferente;

- dreptul *entității de aprovizionare cu gaze naturale* să participe pe piața gazelor naturale în vederea achiziționării de gaze naturale destinate aprovizionării regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați, inclusiv prin intermediul unei platforme de tranzacționare. Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este în drept să procure gaze naturale doar în scopul aprovizionării regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați.

Potrivit art. 85¹ alin. (5) din Legea nr. 108/2016, entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este obligată să creeze și să mențină stocuri de gaze naturale pentru a asigura acoperirea a cel puțin 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor casnici, precum și al întreprinderilor și instituțiilor care prestează servicii sociale esențiale din regiunea transnistreană în care activează operatorii de sistem nelicențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici. Stocurile de gaze naturale se creează gradual, în conformitate cu calendarul stabilit în hotărârea Agenției privind desemnarea entității de aprovizionare cu gaze naturale.

Totodată, conform art. VI alin. (7) din Legea nr. 152/2025, prin derogare de la prevederile art. 85¹ alin. (6) din Legea nr. 108/2016, în termen de 30 de zile de la desemnarea entității de aprovizionare cu gaze naturale, Agenția va stabili și va aproba, în baza informației prezentate de către entitatea desemnată, cantitatea totală de gaze naturale care urmează să fie stocată pentru perioada rece a anului 2025–2026.

În concluzie la cele menționate, având în vedere circumstanțele de fapt cât și normele de drept aplicabile, reieșind din prevederile art. 7 alin. (1) lit. f³) al Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică,

HOTĂRĂȘTE:

1. Se desemnează S.A. „Moldovagaz” în calitate de *Entitate de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene*, pentru perioada **01.09.2025 - 31.03.2026**.
2. S.A. „Moldovagaz” va încheia cu S.R.L. „Vestmoldtransgaz”, în termen până la 31.08.2025, contractul de prestare a serviciului de transport pentru a asigura livrarea gazelor naturale destinate regiunii transnistrene și contractul de echilibrare, cu stabilirea clauzelor ce impun obligația achitării în termen a plăților pentru serviciile prestate, precum și depunerea garanțiilor financiare aferente.
3. Începând cu 01.09.2025, S.A. „Moldovagaz” este obligată să creeze și să mențină stocuri de gaze naturale pentru a asigura acoperirea a cel puțin 15 % din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor casnici, precum și al întreprinderilor și instituțiilor care prestează servicii sociale esențiale din regiunea transnistreană în care activează operatorii de sistem nelicențiați, determinate pentru ultimii 5 ani conform următorului calendar:
 - până la 30.09.2025 – cel puțin 50 % din cantitatea aprobată de către Agenție;
 - până la 31.10.2025 – 100 % din cantitatea aprobată de Agenție.
4. Departamentul licențiere, monitorizare și control din cadrul ANRE va efectua, din oficiu, modificarea informațiilor din Registrul participanților la piața angro a gazelor naturale, cu specificarea dreptului S.A. „Moldovagaz” de a participa pe piața gazelor naturale, în vederea achiziționării gazelor naturale, inclusiv prin intermediul platformei de tranzacționare, doar în scopul aprovizionării regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați.
5. Departamentul gaze naturale și energie termică și Departamentul licențiere, monitorizare și control din cadrul ANRE vor monitoriza executarea prezentei Hotărâri.
6. Prezenta Hotărâre intră în vigoare la data adoptării și poate fi contestată la autoritatea emitentă, în termen de 30 de zile lucrătoare de la data notificării acesteia.

Alexei TARAN
Director general

Eugen CARPOV
Director

Violina ȘPAC
Director

Alexandru URSU
Director

Republica Moldova

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin, 52/A, MD 2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÂRE nr. 502

din 19 august 2025

mun. Chișinău

privind cantitatea de gaze naturale ce urmează a fi stocată de entitatea de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene pentru perioada rece a anului 2025 – 2026

În temeiul art. 85¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, art. VI alin. (7) din Legea nr. 152/2025 pentru modificarea unor acte normative (securitatea aprovizionării cu gaze naturale și alte aspecte ce țin de sectorul gazelor naturale), în baza Hotărârii ANRE nr. 490/2025 privind desemnarea entității de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene, în baza Notei de argumentare a Departamentului gaze naturale și energie termică, Consiliul de administrației al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică,

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă cantitatea totală de gaze naturale care urmează să fie stocată până la 1 noiembrie 2025 de către S.A. „Moldovagaz”, desemnată în calitate de entitate de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați, în mărime de 57 102 mii m³ sau 602 889 MWh.
2. Până la 15 noiembrie 2025, S.A. „Moldovagaz” va prezenta informațiile cu privire la cantitatea de gaze naturale stocată, statele în care sunt create și menținute stocurile de gaze naturale, furnizorul sau traderul de gaze naturale licențiat în Republica Moldova căruia S.A. „Moldovagaz” i-a delegat obligația de stocare, precum și cu privire la ruta pe care urmează să fie livrate gazele naturale la hotarele Republicii Moldova, conform acordurilor încheiate în vederea rezervării capacității în rețelele relevante de transport al gazelor naturale.
3. Prezenta Hotărâre intră în vigoare la data adoptării și se publică pe pagina web oficială a ANRE.
4. Prezenta Hotărâre poate fi contestată la autoritatea emitentă în termen de 30 de zile de la notificarea acesteia.

Alexei TARAN
Director General

Eugen CARPOV
Director

Violina ȘPAC
Director

Alexandru URSU
Director

Nr. 07-491 din 04 martie 2026

Cancelaria de Stat
email: cancelaria@gov.md

CERERE

*privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului de lege pentru
modificarea art. 85¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale*

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Tipul și denumirea proiectului	Proiectul de lege pentru modificarea art. 85 ¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Energiei
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiectul de lege a fost elaborat în vederea diminuării riscurilor care pot afecta securitatea aprovizionării cu gaze naturale a Republicii Moldova, inclusiv în regiunea transnistreană. Scopul principal al proiectului constă în instituirea și implementarea unor reglementări menite să consolideze securitatea energetică a statului, prin creșterea gradului de pregătire pentru gestionarea situațiilor excepționale în sectorul gazelor naturale. Totodată, proiectul urmărește reducerea impactului potențial al situațiilor de criză asupra economiei naționale, precum și asigurarea continuității aprovizionării cu gaze naturale a consumatorilor finali de pe ambele maluri ale Nistrului.
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Ministerul Finanțelor; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Biroului Politici de Reintegrare;

		Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor; Serviciului de Informații și Securitate; Consiliul Concurenței; Agenția Proprietății Publice; Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile lucrătoare.
6.	Numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei responsabile de promovarea proiectului	Ruslan GRAUR, Consultant Principal, Direcția gaze naturale și produse combustibile Ministerul Energiei e-mail: ruslan.graur@energie.gov.md
7.	Anexe:	Nota de Fundamentare; Proiectul Legii;

Secretar general al ministerului

/semnat electronic/

Andrei GRITCO

Ex. Graur Ruslan

E-mail: ruslan.graur@energie.gov.md